Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 26. januára 2017 *

„Odvolanie — Hospodárska súťaž — Kartely — Belgický, nemecký, francúzsky, taliansky, holandsky a rakúsky trh s kúpeľňovými doplnkami a príslušenstvom — Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore — Koordinácia cien a výmena citlivých obchodných informácií — Jediné porušenie — Dôkaz — Pokuty — Neobmedzená právomoc — Primeraná lehota — Proporcionalita“

Vo veci C-626/13 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie podané 29. novembra 2013,

Villeroy & Boch Austria GmbH, so sídlom v Mondsee (Rakúsko), v zastúpení A. Reidlinger a J. Weichbrodt, Rechtsanwälte,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: M. Kellerbauer, L. Malferrari a F. Ronkes Agerbeek, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory, sudcovia M. Berger, E. Levits, S. Rodin (spravodajca) a F. Biltgen,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. septembra 2015,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina

Rozsudok

1 Svojím odvolaním spoločnosť Villeroy & Boch Austria GmbH (ďalej len „Villeroy & Boch Austria“) navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. septembra 2013, Villeroy & Boch Austria a i./Komisia (T-373/10, T-374/10, T-382/10 a T-402/10, neuverejnený, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2013:455), ktorým Všeobecný súd zamietol jej žalobu o neplatnosť rozhodnutia Komisie K(2010) 4185 v konečnom znení z 23. júna 2010 týkajúceho sa konania podľa článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/39.092 – Kúpeľňové doplnky a príslušenstvo) (ďalej len „sporné rozhodnutie“), v rozsahu, v akom sa jej týka.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1/2003

2 Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 a 102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) v článku 23 ods. 2 a 3 stanovuje:

„2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

a) porušujú článok [101 ZFEÚ] alebo [článok 102 ZFEÚ]…

…

Pokuta uložená každému podniku alebo združeniu podnikov [, ktoré sa podieľalo na porušení – *neoficiálny preklad*] nepresiahne 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

…

3. Pri stanovení čiastky pokuty sa zohľadní závažnosť a doba trvania porušovania.“

Usmernenia z roku 2006

3 Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2, ďalej len „usmernenia z roku 2006“) uvádzajú vo svojom bode 2, že pokiaľ ide o stanovenie pokút „Komisia musí zohľadniť trvanie a závažnosť porušenia“ a že „uložená pokuta nesmie presiahnuť limity uvedené v článku 23 ods. 2 v druhom a treťom pododseku nariadenia (ES) č. 1/2003“.

4 V bode 37 usmernení z roku 2006 sa uvádza:

„I keď tieto usmernenia vysvetľujú všeobecnú metodiku stanovovania výšky pokút, konkrétne okolnosti danej veci alebo nevyhnutnosť dosiahnuť odstrašujúci účinok v konkrétnej veci môžu byť dôvodom na to, aby sa Komisia odchýlila od tejto metodiky alebo od limitov stanovených v bode 21.“

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

5 Výrobky, ktorých sa týka kartel, sú kúpeľňové doplnky a príslušenstvo patriace do jednej z troch podskupín týchto výrobkov, a to vodovodné batérie, sprchové kúty a príslušenstvo, ako aj keramika (ďalej len „tri podskupiny výrobkov“).

6 Okolnosti predchádzajúce sporu boli Všeobecným súdom opísané v bodoch 1 až 19 napadnutého rozsudku a možno ich zhrnúť takto.

7 Sporným rozhodnutím Komisia konštatovala existenciu porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/053, s. 3; ďalej len „Dohoda o EHP“), v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva. Toto porušenie na ktorom sa zúčastňovalo 17 podnikov, prebiehalo od 16. októbra 1992 do 9. novembra 2004 a nadobudlo podobu súboru protisúťažných dohôd alebo zosúladených postupov na belgickom, nemeckom, francúzskom, talianskom, holandskom a rakúskom území.

8 Presnejšie Komisia v spornom rozhodnutí uviedla, že konštatované porušenie spočívalo po prvé v koordinácii ročného zvyšovania cien a iných poplatkov týmito výrobcami kúpeľňových doplnkov a príslušenstva v rámci pravidelných zasadnutí v rôznych vnútroštátnych profesijných združeniach, po druhé v určovaní alebo koordinácii zvyšovania cien pri príležitosti osobitných udalostí ako zvýšenie cien surovín, zavedenie eura, ako aj zavedenie mýtneho a po tretie v prezradení a vo výmene citlivých obchodných informácií. Komisia okrem toho konštatovala, že k určovaniu cien v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva dochádzalo v ročných cykloch. V tomto rámci výrobcovia určovali svoje cenníky, ktoré obvykle zostávali platné počas jedného roka a slúžili ako základ pre obchodné vzťahy s veľkoobchodníkmi.

9 Villeroy & Boch Austria, ako aj ostatné žalobkyne v prvostupňovom konaní, Villeroy & Boch AG (ďalej len „Villeroy & Boch“), Villeroy & Boch SAS (ďalej len „Villeroy & Boch France“), ako aj Villeroy & Boch Belgium SA (ďalej len „Villeroy & Boch Belgium“) pôsobia v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva. Villeroy & Boch vlastní celé základné imanie spoločností Villeroy & Boch Austria, Villeroy & Boch France, Villeroy & Boch Belgium, Ucosan BV a jej dcérskych spoločností, ako aj Villeroy & Boch SARL.

10 Dňa 15. júla 2004 spoločnosť Masco Corp. a jej dcérske spoločnosti, medzi ktoré patrí Hansgrohe AG, ktorá vyrába vodovodné batérie, a Hüppe GmbH, ktorá vyrába sprchové kúty, informovali Komisiu o existencii kartelu v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva a požiadali o oslobodenie od pokút podľa oznámenia Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155, ďalej len „oznámenie o spolupráci z roku 2002“) alebo, v prípade zamietnutia, o zníženie pokút, ktoré by im mohli byť uložené. Komisia prijala 2. marca 2005 podľa odseku 8 písm. a) a odseku 15 tohto oznámenia podmienečné rozhodnutie o oslobodení od pokút v prospech spoločnosti Masco.

11 Komisia vykonala 9. a 10. novembra 2004 neohlásené kontroly v priestoroch viacerých spoločností a vnútroštátnych profesijných združení vykonávajúcich činnosť v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva.

12 V dňoch 15. a 19. novembra 2004 Grohe Beteiligungs GmbH a jej dcérske spoločnosti, ako aj American Standard Inc. (ďalej len „Ideal Standard“), požiadali o oslobodenie od pokút v zmysle oznámenia o spolupráci z roku 2002 a v prípade nevyhovenia o zníženie ich výšky.

13 Po tom, čo v priebehu obdobia od 15. novembra 2005 do 16. mája 2006 Komisia adresovala žiadosti o informácie viacerým spoločnostiam a združeniam pôsobiacim v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva, vrátane žalobkýň v prvostupňovom konaní, 26. marca 2007 prijala oznámenie o výhradách, ktoré im bolo oznámené.

14 V dňoch 17. a 19. januára 2006 Roca SARL, ako aj Hansa Metallwerke AG a jej dcérske spoločnosti požiadali o oslobodenie od pokút v zmysle oznámenia o spolupráci z roku 2002 a v prípade nevyhovenia o zníženie ich výšky. Dňa 20. januára 2006 Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG Armaturenfabrik podala podobnú žiadosť.

15 Po vypočutí, ktoré sa konalo 12. až 14. novembra 2007, ktorého sa zúčastnili žalobkyne v prvostupňovom konaní, po zaslaní listu z 9. júla 2009 obsahujúceho opis skutkových okolností, ktorým sa pozornosť odvolateliek upriamila na určité dôkazy, o ktoré sa Komisia zamýšľala oprieť v rámci prijatia konečného rozhodnutia, a po zaslaní žiadostí o doplňujúce informácie zaslané uvedeným žalobkyniam neskôr Komisia 23. júna 2010 prijala sporné rozhodnutie. Týmto rozhodnutím Komisia konštatovala, že postupy opísané v bode 8 tohto rozsudku boli súčasťou globálneho plánu smerujúceho k obmedzeniu hospodárskej súťaže medzi adresátmi uvedeného rozhodnutia a mali povahu jediného a pokračujúceho porušenia, ktorého pôsobnosť pokrývala tri podskupiny výrobkov a vzťahovala sa na belgické, nemecké, francúzske, talianske, holandské a rakúske územie. V tejto súvislosti táto inštitúcia zdôraznovala najmä skutočnosť, že uvedené postupy boli v súlade s modelom, ktorý sa ukázal byť rovnaký v šiestich členských štátoch, na ktoré sa zameralo jej prešetrovanie. Taktiež poukázala na existenciu vnútroštátnych profesijných združení týkajúcich sa všetkých troch podskupín výrobkov, ktoré nazvala „koordinačnými subjektmi“, na existenciu vnútroštátnych profesijných združení pozostávajúcich z členov, ktorých činnosť sa týkala minimálne dvoch z týchto troch podskupín výrobkov, ktoré nazvala „viacvýrobkové združenia“, ako aj na existenciu špecializovaných združení pozostávajúcich z členov, ktorých činnosť sa týkala jednej z týchto troch podskupín výrobkov. Nakoniec konštatovala prítomnosť hlavnej skupiny podnikov, ktoré sa zúčastňovali na karteli v rôznych členských štátoch a v rámci koordinačných subjektov a viacvýrobkových združení.

16 Podľa Komisie sa žalobkyne v prvostupňovom konaní zúčastňovali na predmetnom porušení ako členovia združení, a to IndustrieForum Sanitär, ktoré nahradilo od roku 2001 Freundeskreis der deutschen Sanitärindustrie, Arbeitskreis Baden und Duschen, ktoré nahradilo od roku 2003 Arbeitskreis Duschabtrennungen a Fachverband Sanitär-Keramische Industrie v Nemecku, Arbeitskreis Sanitärindustrie (ďalej len „ASI“) v Rakúsku, Vitreous China-group v Belgicku, Sanitair Fabrikanten Platform v Holandsku a Association française des industries de céramique sanitaire vo Francúzsku. Pokiaľ ide o porušenie spáchané v Holandsku, Komisia v podstate v odôvodnení 1179 sporného rozhodnutia konštatovala, že podnikom, ktoré sa na ňom zúčastňovali, nemožno uložiť pokutu z dôvodu premlčania.

17 V článku 1 sporného rozhodnutia Komisia vymenúva podniky, ktorým ukladá sankcie za porušenie článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP od 1. januára 1994, z dôvodu ich účasti na karteli v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva v Belgicku, Nemecku, vo Francúzsku, v Taliansku, Holandsku a Rakúsku v rôznych obdobiach od 16. októbra 1992 do 9. novembra 2004. Pokiaľ ide o žalobkyne v prvostupňovom konaní, Komisia v článku 1 ods. 1 uvedeného rozhodnutia sankcionovala Villeroy & Boch za jej účasť na predmetnom jedinom porušení od 28. septembra 1994 do 9. novembra 2004 a jej dcérske spoločnosti Villeroy & Boch Austria, Villeroy & Boch Belgium a Villeroy & Boch France za obdobia od najskôr 12. októbra 1994 do 9. novembra 2004.

18 Komisia v článku 2 ods. 8 sporného rozhodnutia uložila pokuty po prvé spoločnosti Villeroy & Boch vo výške 54 436 347 eur, po druhé spoločne a nerozdielne spoločnosti Villeroy & Boch a Villeroy & Boch Austria vo výške 6 083 604 eur, po tretie spoločne a nerozdielne spoločnosti Villeroy & Boch a Villeroy & Boch Belgium vo výške 2 942 608 eur a po štvrté spoločne a nerozdielne spoločnosti Villeroy & Boch a Villeroy & Boch France vo výške 8 068 441 eur. Celková výška pokút uložených spoločnostiam Villeroy & Boch AG a jej dcérskym spoločnostiam bola teda 71 531 000 eur.

19 Pri stanovovaní výšky týchto pokút vychádzala Komisia z usmernení z roku 2006.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

20 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 8. septembra 2010 podala odvolateľka žalobu vo veci T-373/10 o neplatnosť sporného rozhodnutia v časti, ktorá sa jej týka, a subsidiárne navrhovala zníženie pokuty, ktorá jej bola týmto rozhodnutím uložená.

21 Na podporu svojich návrhov odvolateľka pred Všeobecným súdom uvádzala, že Komisia nesprávne kvalifikovala konštatované porušenie ako jediné, komplexné a pokračujúce porušenie a že subsidiárne Komisia takýmto postupom porušila povinnosť odôvodnenia tým, že dostatočne presne neohraničila relevantné trhy. Okrem toho odvolateľka tvrdila, že Komisia nesprávne domnievala, že sa zúčastnila na karteli na rakúskom trhu. V tejto súvislosti sa odvolateľka dovolávala neexistencie dôkazov o porušení v Rakúsku. Nakoniec napádala solidárnu povahu pokuty, ktorá jej bola uložená, a tvrdila, že jej výpočet obsahuje chybu v posúdení, že uvedená pokuta mala byť znížená vzhľadom na neprimeranú dĺžku správneho konania a že pokuta je neprimeraná.

22 Subsidiárne odvolateľka predložila návrhy na zníženie výšky uloženej pokuty.

23 Všeobecný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu v celom rozsahu.

Návrhy účastníkov konania

24 Odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu, keďže týmto rozsudkom Všeobecný súd zamietol jej žalobu,

— subsidiárne čiastočne zrušil napadnutý rozsudok,

— subsidiárne znížil pokutu, ktorá jej bola uložená,

— subsidiárne zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec Všeobecnému súdu na opätovné rozhodnutie a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

25 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie v celom rozsahu ako sčasti neprípustné a sčasti zjavne nedôvodné a

— zaviazal odvolateľku na náhradu trov konania.

O odvolaní

26 Odvolateľka na podporu svojho odvolania uvádza štyri odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa dopustil Všeobecný súd pri posúdení porušení, ku ktorým údajne došlo v Rakúsku. Druhý odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa dopustil Všeobecný súd pri konštatovaní komplexného a pokračujúceho porušenia. Tretí odvolací dôvod je založený na skutočnosti, že Všeobecný súd nepoužil svoju neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie výšky uloženej pokuty. Štvrtý žalobný dôvod je založený na porušení zásady proporcionality.

O prvom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom posúdení týkajúcom sa porušení, ku ktorým údajne došlo v Rakúsku

Argumentácia účastníkov konania

27 Svojím prvým odvolacím dôvodom odvolateľka uvádza, že konštatovania Všeobecného súdu týkajúce sa údajných materiálnych porušení, ku ktorým došlo v Rakúsku počas obdobia od 12. októbra 1994 do 9. novembra 2004, sú právne nesprávne a musia byť teda odmietnuté.

28 Pokiaľ ide konkrétnejšie o rok 1994 Všeobecný súd v bodoch 175 a 176 napadnutého rozsudku uviedol široký výklad konštatovaní Komisie, čím v rozpore s článkom 296 druhým odsekom ZFEÚ zmenil odôvodnenie sporného rozhodnutia. Na rozdiel od toho, čo konštatoval Všeobecný súd, Komisia v odôvodneniach 299 až 301 tohto rozhodnutia neuviedla, že na stretnutiach ASI, ktoré sa konali počas roka 1994, sa rokovalo nielen o sprchovacích kútoch a vodovodných batériách, ale tiež o keramických výrobkoch pre kúpeľne.

29 Pokiaľ ide o roky 1995 až 1997, Všeobecný súd v bodoch 185, 190 a 196 napadnutého rozsudku poznamenal, že odvolateľka sa v priebehu stretnutí, ktoré sa konali 16. novembra 1995, 23. apríla 1996 a 15. októbra 1997, zúčastňovala na zakázaných diskusiách.

30 Pokiaľ však ide o stretnutie, ktoré sa konalo 16. novembra 1995, odvolateľka v podstate uvádza, že tento záver obsahuje nesprávne právne posúdenie, keďže Všeobecný súd neodpovedal na všetky jej argumenty. Pripomienky Všeobecného súdu v bode 189 a nasl. napadnutého rozsudku, týkajúce sa stretnutia z 23. apríla 1996, podľa ktorých je nepodstatné, že predmetná diskusia bola organizovaná na žiadosť veľkoobchodníkov, tiež obsahujú nesprávne právne posúdenie, pretože existuje alternatívne vysvetlenie, ktoré je úplne prípustné vo vzťahu k vytýkaným postupom, podľa ktorého veľkoobchodníci v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva vyslovene žiadali zavedenie každoročných cenníkov k určitým dátumom, aby mohli uverejniť svoje katalógy. Pokiaľ ide o stretnutie z 15. októbra 1997, Všeobecný súd okrem iného v bode 194 napadnutého rozsudku prekročil hranice preskúmania zákonnosti stanovené v článku 263 ZFEÚ, vychádzajúc z dôvodov, ktoré sa neuvádzajú v oznámení o výhradách Komisie.

31 Pre rok 1998 poznámky Všeobecného súdu uvedené v bode 197 a nasl. napadnutého rozsudku, týkajúce sa údajnej účasti odvolateľky na porušovaní kartelového práva, tiež obsahujú nesprávne právne posúdenie, pretože sú kontradiktórne. Všeobecný súd totiž v bodoch 197 až 202 uvedeného rozsudku poznamenal, že Komisia nepredložila dôkaz o účasti odvolateľky na rokovaniach odporujúcich právu hospodárskej súťaže v priebehu roka 1998. Konkrétne svedectvo, ktoré podala Masco, neumožnilo preukázať takúto účasť. Bolo by nelogické, aby Všeobecný súd vychádzal z toho istého svedectva spoločnosti Masco v bode 203 toho istého rozsudku, aby preukázal, že odvolateľka sa nedištancovala od nedovolených postupov v priebehu roku 1998. Okrem toho ani toto svedectvo, ani iné indície uvedené v predmetnom bode 203 neumožňujú preukázať neexistenciu dištancovania sa odvolateľky. Všeobecný súd teda porušil tiež právne zásady stanovené judikatúrou, podľa ktorých súbor dôkazov môže postačovať na preukázanie, že stretnutie odporovalo právu hospodárskej súťaže, iba ak preukazuje systematickú povahu stretnutí, ako aj ich protikonkurenčný obsah a ak je to potvrdené vyhlásením podniku s významnou dôkaznou hodnotou. V prejednávanej veci nie je splnená žiadna z týchto dvoch podmienok.

32 Pokiaľ ide o rok 1999, závery Všeobecného súdu uvedené v bode 208 napadnutého rozsudku, podľa ktorých dôkaz predložený Komisiou, a to rukou písaná zápisnica zo stretnutia ASI zo 6. septembra 1999, ktorú vypracovala Ideal Standard, právne dostatočne preukazuje účasť odvolateľky na nedovolených rokovaniach, obsahujú nesprávne právne posúdenie. Svedectvo podniku, ktorý žiadal o zníženie pokuty podľa oznámenia o spolupráci z roku 2002, totiž nemôže predstavovať dostatočný dôkaz o existencii porušenia, keďže jeho presnosť je spochybňovaná viacerými obvinenými podnikmi.

33 Pokiaľ ide o rok 2000, Všeobecný súd v bode 214 napadnutého rozsudku, vychádzajúc zo zápisnice zo stretnutia ASI z 12. a 13. októbra 2000, zastával názor, že napriek neexistencii priamych dôkazov o účasti odvolateľky na protisúťažných konaniach v priebehu tohto roku „treba poznamenať, že účinky nedovolených rokovaní, ktoré sa konali v roku 1999, sa prejavili počas roku 2000“. Táto zápisnica, ktorú navyše Všeobecný súd nesprávne vyložil, nepredstavuje v tejto súvislosti dostatočný dôkaz.

34 Pokiaľ ide o rok 2001, Všeobecný súd v bodoch 214 až 218 napadnutého rozsudku konštatoval účasť odvolateľky na nedovolených rokovaniach z jediného dôvodu, že údajné nedovolené rokovania v priebehu roka 2000 naďalej vytvárali svoje účinky. Pri odôvodnení svojich pripomienok sa Všeobecný súd obmedzil na odkaz na odôvodnenia 652 až 658 sporného rozhodnutia bez toho, aby vysvetlil, v čom sú pripomienky, na ktoré odkazuje, presvedčivé.

35 Pokiaľ ide o roky 2002 a 2003, Všeobecný súd nezohľadnil tvrdenia odvolateľky.

36 Nakoniec pokiaľ ide o rok 2004, pripomienky Všeobecného súdu uvedené v bode 228 napadnutého rozsudku sú kontradiktórne a obsahujú nesprávne právne posúdenie. Všeobecný súd v tomto bode konštatoval, že odvolateľka, ktorá sa nezúčastnila stretnutia ASI 22. januára 2004, bola prostredníctvom zápisnice z tohto stretnutia informovaná o rozhodnutiach, ktoré prijali jej konkurenti v priebehu tohto stretnutia, zatiaľ čo v bode 212 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že skutočnosť, že zápisnice zo stretnutí ASI sa v zásade mali zasielať všetkým členom tohto združenia, neumožňuje sama osebe preukázať, že odvolateľka sa s ňou skutočne oboznámila.

37 Komisia navrhuje, aby bol prvý žalobný dôvod zamietnutý.

Posúdenie Súdnym dvorom

38 Svojím prvým odvolacím dôvodom sa odvolateľka dovoláva rôznych nesprávností v konštatovaniach Všeobecného súdu, pokiaľ ide o porušenia údajne spáchané v Rakúsku medzi 12. októbrom 1994 a 9. novembrom 2004.

39 Pokiaľ ide po prvé o tvrdenia odvolateľky týkajúce sa roku 1994, treba konštatovať, že v prejednávanej veci sa odvolateľka obmedzuje na to, že reprodukuje tvrdenia uvádzané v prvostupňovom konaní pred Všeobecným súdom. Platí to tiež pre tvrdenia týkajúce sa stretnutia z 23. apríla 1996.

40 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry odvolanie musí presne uviesť napádané časti rozsudku, ktorého zrušenie sa žiada, ako aj právne tvrdenia, ktoré osobitným spôsobom podporujú tento návrh. Odvolanie, kde sa iba opakujú žalobné dôvody a tvrdenia už raz uvedené pred Všeobecným súdom a ktoré neobsahuje argumentáciu smerujúcu osobitne k odstráneniu právnych vád, ktoré má napadnutý rozsudok, túto požiadavku nespĺňa. Takéto odvolanie totiž v skutočnosti sleduje iba opakované posúdenie žaloby podanej na Všeobecný súd, čo nepatrí do právomoci Súdneho dvora (pozri najmä rozsudky z 30. júna 2005, Eurocermex/ÚHVT, C-286/04 P, EU:C:2005:422, body 49 a 50, ako aj z 12. septembra 2006, Reynolds Tobacco a i./Komisia, C-131/03 P, EU:C:2006:541, body 49 a 50).

41 Preto tvrdenia odvolateľky týkajúce sa roku 1994 a stretnutia z 23. apríla 1996 treba zamietnuť ako neprípustné.

42 Pokiaľ ide po druhé o tvrdenia odvolateľky týkajúce sa stretnutí, ku ktorým došlo 16. novembra 1995 a 15. októbra 1997, založené v podstate na absencii odôvodnenia napadnutého rozsudku, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry povinnosť odôvodnenia neukladá Všeobecnému súdu povinnosť vypracovať také odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom a jednotlivo rozoberalo všetky tvrdenia účastníkov sporu. Odôvodnenie teda môže byť implicitné pod podmienkou, že umožní zúčastneným osobám oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré Všeobecný súd neprijal ich tvrdenia,

a poskytne Súdnemu dvoru dostatok podkladov, aby mohol vykonať svoje preskúmanie (pozri najmä rozsudky z 2. apríla 2009, Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia, C-431/07 P, EU:C:2009:223, bod 42, ako aj z 22. mája 2014, Armando Álvarez/Komisia, C-36/12 P, EU:C:2014:349, bod 31).

43 V prejednávanej veci Všeobecný súd v bodoch 180 až 185 a 192 až 196 napadnutého rozsudku preskúmal a odmietol tvrdenia odvolateľky týkajúce sa porušení, ku ktorým došlo v Rakúsku, pokiaľ ide o rôzne stretnutia. Vo vzťahu ku každému z nich Všeobecný súd odkazoval na relevantné dôkazy a na sporné rozhodnutie predtým, než odmietol argumentáciu žalobkyne ako nedôvodnú. Postupujúc takto, Všeobecný súd odôvodnil napadnutý rozsudok.

44 Tvrdenia žalobkyne uvedené v bode 42 tohto rozsudku sa preto musia zamietnuť.

45 Pokiaľ ide o stretnutie z 15. októbra 1997, treba okrem iného zamietnuť tvrdenie odvolateľky, podľa ktorého Všeobecný súd vychádzal z dôvodov, ktoré neboli zahrnuté do oznámenia Komisie o výhradách. V skutočnosti treba konštatovať, že Všeobecný súd v bode 194 napadnutého rozsudku vychádzal z dôvodov uvedených v bodoch 295 a 307 sporného rozhodnutia. Odvolateľka sa pred Všeobecným súdom nedovolávala rozporu medzi týmto rozhodnutím a oznámením o výhradách v tomto bode. V dôsledku toho podľa ustálenej judikatúry (pozri najmä rozsudok z 22. októbra 2015, AC-Treuhand/Komisia, C-194/14 P, EU:C:2015:717, bod 54) nemôže uplatňovať takýto argument v štádiu odvolania pred Súdnym dvorom.

46 Pokiaľ ide po tretie o stretnutia z 30. apríla a 18. júna 1998, treba poznamenať, že Všeobecný súd v bode 199 napadnutého rozsudku konštatoval, že žiadny dôkaz, ktorý predložila Komisia, neumožňuje preukázať účasť odvolateľky na porušení. Napriek tomu v bode 203 uvedeného rozsudku Všeobecný súd jasne konštatoval, že pri absencii verejného dištancovania sa odvolateľky a skutočnosti, že protikonkurenčné účinky dohody z 15. októbra 1997 naďalej vytvárali svoje účinky v priebehu nasledujúceho roka, sa Komisia mohla domnievať, že odvolateľka sa neprestala zúčastňovať na porušení počas roku 1998. Postupujúc takto, Všeobecný súd nielen rešpektoval svoju povinnosť odôvodnenia, ktorá umožňuje účastníkom spochybňovať jeho odôvodnenie a Súdnemu dvoru vykonávať svoje preskúmanie v rámci odvolania, ale nedopustil sa žiadneho nesprávneho právneho posúdenia pri predložení dôkazu.

47 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora sa existencia protisúťažného postupu alebo dohody vo väčšine prípadov musí vydedukovať z určitého množstva zhôd okolností a nepriamych dôkazov, ktoré posudzované ako celok môžu v prípade neexistencie iného koherentného vysvetlenia predstavovať dôkaz porušenia pravidiel hospodárskej súťaže. Pokiaľ ide najmä o porušenie trvajúce niekoľko rokov, skutočnosť, že nebol predložený priamy dôkaz o účasti spoločnosti na tomto porušení počas určitého obdobia, nebráni tomu, aby sa konštatovala jej účasť aj počas tohto obdobia, pokiaľ takýto záver vyplýva z objektívnych a jednoznačných nepriamych dôkazov, pričom neexistencia verejného dištancovania sa tejto spoločnosti môže byť v tejto súvislosti zohľadnená (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. septembra 2015, Total Marketing Services/Komisia, C-634/13 P, EU:C:2015:614, body 26 až 28 a citovanú judikatúru).

48 Všeobecný súd si tiež neodporoval pokiaľ ide o povinnosť odôvodnenia a ani ju neporušil, keď konštatoval, že hoci vyhlásenie spoločnosti Masco neumožňovalo samo osebe preukázať účasť žalobkyne na výmene informácií v priebehu roka 1998, mohlo byť legitímne zohľadnené medzi inými dôkazmi v rámci súboru jednoznačných nepriamych dôkazov uvedených v bode 203 napadnutého rozsudku s cieľom preukázať, že odvolateľka neprerušila svoju účasť na nezákonných postupoch v roku 1998.

49 Nakoniec tvrdenia odvolateľky sa musia zamietnuť ako neprípustné v rozsahu, v akom spochybňujú posúdenie skutkového stavu a dôkazov, ktoré vykonal Všeobecný súd. V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora posúdenie dôkazov Všeobecným súdom v zásade nepodlieha preskúmaniu Súdneho dvora v rámci odvolania. Z článku 256 ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho

dvora Európskej únie vyplýva, že odvolanie sa obmedzuje na právne otázky. Všeobecný súd je preto ako jediný oprávnený konštatovať a posúdiť relevantné skutočnosti a posúdiť dôkazné prostriedky s výnimkou prípadu skreslenia týchto skutočností a dôkazných prostriedkov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. októbra 2003, Salzgitter/Komisia, C-182/99 P, EU:C:2003:526, bod 43 a citovanú judikatúru).

50 Pokiaľ ide po štvrté o stretnutia, ktoré sa konali v priebehu roka 1999, treba konštatovať, že ako vyplýva z bodu 206 napadnutého rozsudku, Komisia vychádzala nielen zo žiadosti o zhovievavosť, ktorú podala Ideal Standard, ale z rukou písanej zápisnice zo stretnutia zo 6. septembra 1999, ktorú vyhotovil zástupca spoločnosti Ideal Standard v rovnaký deň, ako sa konalo toto porušujúce stretnutie. Na rozdiel od toho, čo uvádza odvolateľka, takýto dôkaz, ktorý neuvádza dátum predloženia žiadosti o zhovievavosť podľa oznámenia z roku 2002 o spolupráci zo strany tejto spoločnosti, ktorý ale časovo zapadá do vzniku skutkového stavu, ako to uviedol Všeobecný súd v bode 207 napadnutého rozsudku, nepotrebuje ďalšie potvrdzujúce dôkazy. Preto je potrebné zamietnuť toto tvrdenie ako nedôvodné.

51 Pokiaľ ide po piate o stretnutie ASI 12. a 13. októbra 2000, treba konštatovať, že tvrdenia odvolateľky vychádzajú z nesprávneho výkladu bodu 214 napadnutého rozsudku. Na rozdiel od toho, čo uvádza odvolateľka, Všeobecný súd nevychádzal zo zápisnice z tohto stretnutia pri konštatovaní, že účinky nedovolených diskusií, ktoré sa konali v priebehu roku 1999, pôsobili počas roku 2000. Okrem toho tieto tvrdenia smerovali najmä k spochybneniu posúdenia dôkazov Všeobecným súdom, avšak bez toho, aby preukázali skreslenie týchto dôkazov. Preto sú vzhľadom na judikatúru uvedenú v bode 49 tohto rozsudku neprípustné.

52 Pokiaľ ide po šieste o rok 2001, tvrdenie odvolateľky vychádza tiež z nesprávneho výkladu napadnutého rozsudku a musí sa preto zamietnuť. Z bodov 215 až 218 tohto rozsudku totiž jasne vyplýva, že Všeobecný súd nekonštatoval účasť žalobkyne na nedovolených dohodách, ku ktorým došlo v roku 2001, z dôvodu, že tie, ku ktorým došlo počas roka 2000, naďalej vytvárali svoje účinky v nasledujúcom roku. V bodoch 215 až 217 uvedeného rozsudku Všeobecný súd vychádzal z účasti tejto spoločnosti na viacerých stretnutiach počas roku 2001, v priebehu ktorých sa účastníci dohodli na dátume, ku ktorému budú cenníky zaslané veľkoobchodníkom, a na dátume zvýšenia ceny, ako aj na skoordinovaní týchto stretnutí s inými stretnutiami, ku ktorým došlo v priebehu rokov 2000 a 2001, na ktorých sa uvedená spoločnosť nezúčastnila, ale počas ktorých sa členovia ASI dovolávali zvýšenia cien, vypočítaného od 1. januára 2002.

53 Pokiaľ ide po siedme o tvrdenia odvolateľky založené na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku v tom, že Všeobecný súd nezohľadnil jej tvrdenia, pokiaľ ide o roky 2002 a 2003, postačuje konštatovať, že pre každé z relevantných stretnutí Všeobecný súd v bodoch 219 až 226 napadnutého rozsudku odkazuje na relevantné dôkazy a na sporné rozhodnutie predtým, ako odmietol argumentáciu odvolateľky ako nedôvodnú. Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bode 42 tohto rozsudku nebolo potrebné odpovedať na všetky tvrdenia odvolateľky. Uvedené tvrdenia odvolateľky sa preto musia zamietnuť.

54 Pokiaľ ide nakoniec o tvrdenia odvolateľky týkajúce sa stretnutia z 22. januára 2004, treba konštatovať, že odvolateľka chce spochybniť posúdenie dôkazov zo strany Všeobecného súdu bez toho, aby sa dovolávala ich skreslenia. Preto sú tieto tvrdenia vzhľadom na judikatúru uvedenú v bode 49 tohto rozsudku neprípustné.

55 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné zamietnuť prvý odvolací dôvod ako čiastočne neprípustný a čiastočne nedôvodný.

O druhom odvolacom dôvode založenom na existencii jediného a nepretržitého porušenia

Argumentácia účastníkov konania

56 Svojím druhým odvolacím dôvodom odvolateľka v prvom rade uvádza, že právny pojem jediného, komplexného a nepretržitého porušenia je ako taký nezlučiteľný s článkom 101 ZFEÚ a článkom 53 Dohody o EHP a nemal by sa teda uplatňovať. Tento pojem totiž nemá žiadny právny základ v práve Únie. Okrem toho odvolateľka uvádza, že napadnutý rozsudok obsahuje nedostatočné odôvodnenie, keďže Všeobecný súd neodpovedal na všetky jej tvrdenia k tomuto bodu.

57 Po druhé odvolateľka subsidiárne zastáva názor, že podmienky uznania jediného porušenia nie sú v danom prípade splnené, keďže Komisia nedefinovala relevantný trh a existencia vzťahu komplementárnosti medzi rôznymi vytýkanými konaniami nie je preukázaná.

58 Po tretie odvolateľka sa v každom prípade domnieva, že z dôvodu existencie čiastočných zrušení sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o určité členské štáty v rozsudkoch zo 16. septembra 2013, Wabco Europe a i./Komisia (T-380/10, EU:T:2013:449), Keramag Keramische Werke a i./Komisia (T-379/10 a T-381/10, neuverejnený, EU:T:2013:457), ako aj Duravit a i./Komisia (T-364/10, neuverejnený, EU:T:2013:477), a skutočnosti, že určité podniky nemusia mať vedomosti o celom porušení, nemôže ísť o globálne porušenie, tak ako je definované v tomto rozhodnutí.

59 Podľa Komisie druhý odvolací dôvod treba zamietnuť.

Posúdenie Súdnym dvorom

60 Podľa ustálenej judikatúry môže porušenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ vyplývať nielen zo samostatného aktu, ale aj zo skupiny aktov, alebo dokonca z pokračujúceho správania, hoci jeden alebo viacero prvkov tejto skupiny aktov alebo tohto pokračujúceho správania by mohli ako také a samostatne predstavovať porušenie uvedeného ustanovenia. Ak jednotlivé skutky spadajú do „spoločného zámeru“, z dôvodu ich zhodného cieľa, ktorým je narušiť hospodársku súťaž v rámci spoločného trhu, Komisia je oprávnená pripisovať zodpovednosť za tieto skutky v závislosti od účasti na porušení posudzovanom ako celok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. júna 2015, Fresh Del Monte Produce/Komisia a Komisia/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P a C-294/13 P, EU:C:2015:416, bod 156, ako aj citovanú judikatúru).

61 Podnik, ktorý sa zúčastnil na takomto jedinom a komplexnom porušení vlastným správaním, ktoré spočíva v dohode alebo zosúladenom postupe s protisúťažným predmetom v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ a ktorého cieľom je prispieť k porušeniu ako celku, môže byť zodpovedný aj za správanie ostatných podnikov v rámci toho istého porušenia počas celého obdobia svojej účasti na tomto porušení. Tak je to v prípade, ak je preukázané, že uvedený podnik zamýšľal prispieť svojím vlastným správaním k naplneniu spoločných cieľov sledovaných všetkými zúčastnenými a že vedel o protiprávnom správaní, ktoré plánovali alebo realizovali ďalšie podniky sledujúce rovnaké ciele, alebo že ho mohol rozumne predpokladať a bol ochotný prevziať z toho vyplývajúce riziko (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. júna 2015, Fresh Del Monte Produce/Komisia a Komisia/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P a C-294/13 P, EU:C:2015:416, bod 157, ako aj citovanú judikatúru).

62 Podnik sa tak mohol priamo zúčastňovať na všetkých protisúťažných správaniach tvoriacich jediné a pokračujúce porušenie a Komisia bola v tomto prípade oprávnená pripisovať mu zodpovednosť za všetky správania, a teda za toto porušenie ako celok. Podnik sa mohol tiež priamo zúčastňovať iba na časti protisúťažných správaní tvoriacich jediné a pokračujúce porušenie, avšak vedieť o všetkých ostatných protiprávnych správaniach, ktoré plánovali alebo uskutočnili ďalší účastníci kartelu sledujúci rovnaké ciele, alebo ich mohol rozumne predpokladať a bol ochotný prevziať z toho vyplývajúce riziko. V takomto prípade je Komisia rovnako oprávnená pripisovať tomuto podniku zodpovednosť za všetky

protisúťažné správania tvoriace takéto porušenie a následne za porušenie ako celok (pozri rozsudok z 24. júna 2015, Fresh Del Monte Produce/Komisia a Komisia/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P a C-294/13 P, EU:C:2015:416, bod 158, ako aj citovanú judikatúru).

63 Preto je na účely kvalifikácie rôznych porušení ako jediného a nepretržitého porušenia potrebné overiť, či sa navzájom doplňujú v tom zmysle, že účelom každého z nich bolo čeliť dôsledkom riadnej hospodárskej súťaže, pričom všetky na základe vzájomného pôsobenia prispievali k uskutočneniu súhrnu protisúťažných účinkov plánovaných zúčastnenými subjektmi v rámci spoločného plánu sledujúceho jediný cieľ. Naopak podmienka týkajúca sa pojmu jediného cieľa predpokladá, že musí byť overené, či neexistuje prvok charakterizujúci rôzne správania, ktoré sú súčasťou porušenia, ktoré by mohli naznačovať, že správanie ostatných zúčastnených podnikov v praxi nemá ten istý cieľ alebo ten istý protisúťažný účinok a v dôsledku toho nepatrí do „spoločného zámeru“ z dôvodu zhodného cieľa, ktorým je narušiť hospodársku súťaž v rámci spoločného trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2013, Siemens a i./Komisia, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:866, body 247 a 248).

64 Navyše z judikatúry Súdneho dvora nemožno vyvodiť, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa týka výlučne buď podnikov pôsobiacich na trhu dotknutom obmedzeniami hospodárskej súťaže či na trhoch, ktoré predchádzajú uvedenému trhu, nadväzujú naň alebo sú vo vzťahu k nemu vedľajšími trhmi, alebo podnikov, ktoré obmedzujú svoju nezávislosť správania na danom trhu na základe dohody alebo zosúladeného postupu. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že znenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ vo všeobecnosti odkazuje na všetky dohody a zosúladené postupy, ktoré vo svojich horizontálnych alebo vertikálnych vzťahoch narušujú hospodársku súťaž na spoločnom trhu bez ohľadu na trh, na ktorom strany pôsobia, ako aj na skutočnosť, že predmetné dohody sa vzťahujú iba na obchodné správanie jednej z nich (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. októbra 2015, AC-Treuhand/Komisia, C-194/14 P, EU:C:2015:717, body 34 a 35, ako aj citovanú judikatúru).

65 Vzhľadom na túto judikatúru treba po prvé odmietnuť tvrdenia odvolateľky podľa ktorých právny pojem jediné, komplexné a pokračujúce porušenie je nezlučiteľný s článkom 101 ZFEÚ a článkom 53 Dohody o EHP.

66 Po druhé treba konštatovať, že na rozdiel od toho, čo uvádza odvolateľka, Všeobecný súd pripomínajúc túto judikatúru v bodoch 32 až 34, 41, 42 a 46 až 48 napadnutého rozsudku, odôvodnil tento rozsudok právne dostatočne.

67 Po tretie, pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľky, podľa ktorého podmienky uznania jediného porušenia nie sú v danom prípade splnené, keďže Komisia nedefinovala relevantný trh, treba konštatovať, ako to správne poznamenal Všeobecný súd v bode 54 napadnutého rozsudku a ako to pripúšťa odvolateľka, že okolnosť, že trhy s výrobkami a geografické trhy, ktorých sa týka porušenie, sú odlišné, nie je v žiadnom prípade prekážkou konštatovania jediného porušenia. Preto je tento argument v každom prípade irelevantný.

68 Po štvrté Všeobecný súd sa v bodoch 63 až 71 napadnutého rozsudku nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že Komisia v danom prípade mohla prijať záver o existencii jediného cieľa, smerujúc k preukázaniu jediného porušenia. V skutočnosti na základe skutkových konštatovaní vykonaných v bodoch 66, 69 a 71 napadnutého rozsudku, právne dostatočne preukázal, že rôzne vytýkané postupy smerovali k tomu istému cieľu, a to koordinovať správanie všetkých výrobcov kúpeľňových doplnkov a príslušenstva voči veľkoobchodníkom. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že na rozdiel od toho, čo uvádza odvolateľka, pojem spoločný cieľ bol, ako vyplýva z uvedených bodov 66, 69 a 71, určený nie odkazom na všeobecný odkaz o existencii narušenia hospodárskej súťaže na trhoch dotknutých porušením, ale odkazom na rôzne objektívne prvky, ako je centrálna úloha, ktorú majú veľkoobchodníci v distribučných kruhoch, charakteristiky týchto kruhov, existencia koordinačných subjektov a viacvýrobkových združení, podobnosť zavedenia tajných dohôd a materiálne, geografické a časové prekrývanie sa medzi predmetnými postupmi.

69 Za týchto okolností, bez toho, aby bolo potrebné preukázať doplňujúcu spojitosť medzi vytýkanými postupmi, keďže jediné a pokračujúce porušenie možno pripisovať nekonkurenčným podnikom bez toho, aby bola potrebná systematická definícia relevantných trhov a domnievajúc sa, že odvolateľka je na jednej strane zodpovedná za svoju priamu účasť na vytýkanom porušení a na druhej strane zodpovedná za svoju nepriamu účasť na tomto porušení, keďže mala vedomosť o všetkých porušujúcich postupoch zamýšľaných alebo zavádzaných inými účastníkmi predmetného kartelu pri sledovaní tých istých cieľov alebo že ich mohla rozumne predvídať a bola pripravená akceptovať riziko, Všeobecnému súdu nemožno vytýkať, že prijal záver, že Komisia sa nedopustila žiadnej chyby, keď v danom prípade konštatovala existenciu jediného a pokračujúceho porušenia.

70 Nakoniec, pokiaľ ide o argumentáciu týkajúcu sa čiastočných zrušení sporného rozhodnutia určených rozsudkami Všeobecného súdu týkajúcimi sa toho istého porušenia, ktoré je predmetom tejto veci, treba pripomenúť, že posúdenie dôkazov týkajúcich sa rôznych vnútroštátnych trhov patrí do výlučnej právomoci Všeobecného súdu. Keďže táto argumentácia smeruje k spochybneniu existencie jediného, komplexného a pokračujúceho porušovania, treba zdôrazniť, že skutočnosť, že Všeobecný súd čiastočne zrušil sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týka dôkazu o účasti určitých dotknutých podnikov na vytýkanom porušení na určitých geografických trhoch počas daných období, nepostačuje na spochybnenie konštatovania Všeobecného súdu o existencii spoločného zámeru pokrývajúceho tri podskupiny výrobkov a šesť dotknutých členských štátov a zhodného cieľa skresľujúceho hospodársku súťaž. Takéto čiastočné zrušenia prípadne môžu viesť len k zníženiu pokuty uloženej každému z dotknutých podnikov, pretože predmetné geografické trhy boli zohľadnené pri výpočte pokuty, ktorá im bola uložená.

71 Preto treba zamietnuť druhý odvolací dôvod ako sčasti irelevantný a sčasti nedôvodný.

O treťom a štvrtom odvolacom dôvode založených na preskúmaní neobmedzenej súdnej právomoci a proporcionality pokuty

Argumentácia účastníkov konania

72 Svojím tretím odvolacím dôvodom odvolateľka uvádza, že z dôvodov právnej istoty a s cieľom zaručiť právo na spravodlivý proces, Všeobecný súd a Súdny dvor majú povinnosť v každej veci, ktorá im je predložená, týkajúcej sa stanovenia pokuty alebo penále zo strany Komisie, skutočne uplatniť neobmedzenú súdnu právomoc, ktorá im je zverená normotvorcom Únie podľa článku 31 nariadenia č. 1/2003, najmä v kontexte, ak žiadna právna norma nestanovuje harmonizáciu sankcií a ak Komisia uplatnila tri rôzne metódy výpočtu pokút za roky 1998 až 2006.

73 V napadnutom rozsudku však Všeobecný súd vykonal iba preskúmanie zákonnosti stanovenia výšky pokuty v rozpore s návrhmi odvolateľky.

74 Okrem toho odvolateľka zastáva názor, že v prejednávanej veci Všeobecný súd mal znížiť výšku pokuty vzhľadom na závažnosť porušenia, ktoré sa týka iba obmedzeného počtu zväčša malých členských štátov. V tejto súvislosti nie je možné pochopiť z akého dôvodu Komisia sankcionovala v prejednávanej veci vytýkané konanie prísnejšie než kartely rovnakej povahy pokrývajúce celé územie Európskeho hospodárskeho priestoru.

75 Okrem toho odvolateľka kritizuje skutočnosť, že nedosiahla zníženie výšky pokuty z dôvodu príliš dlhého trvania správneho konania, ktoré celkovo trvalo takmer šesť rokov.

76 Svojím štvrtým odvolacím dôvodom odvolateľka tvrdí, že napadnutý rozsudok porušuje zásadu proporcionality zakotvenú v článku 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie, z ktorej vyplýva, že sankcia musí odrážať závažnosť porušenia. V tejto súvislosti odvolateľka zastáva názor, že na určenie tejto závažnosti je Všeobecný súd povinný zohľadniť účinky predmetného porušenia na trh, ako aj obraty dosiahnuté na dotknutých trhoch, čo sa nevykonalo.

77 Všeobecný súd sa mal tiež ubezpečiť, že výška pokuty uvedená sporným rozhodnutím bola celkovo primeraná, k čomu nedošlo, keďže pokuta 6,08 milióna eur je uložená za obrat, ktorého sa dojednanie týkalo, vo výške približne 3,88 miliónov eur.

78 Odvolateľka preto žiada Súdny dvor, aby napravil tieto protiprávne opomenutia Všeobecného súdu a znížil výšku uloženej pokuty.

79 Komisia navrhuje, aby sa tretí a štvrtý odvolací dôvod zamietol.

Posúdenie Súdnym dvorom

80 Podľa ustálenej judikatúry preskúmanie zákonnosti zavedené článkom 263 ZFEÚ zahŕňa skutočnosť, že súd Únie vykonáva preskúmanie tvrdení, uvedených žalobcami, smerujúcich proti spornému rozhodnutiu zo skutkového, ako aj z právneho hľadiska, a má právomoc posúdiť dôkazy, zrušiť uvedené rozhodnutie a zmeniť výšku pokút (pozri rozsudok z 10. júla 2014, Telefónica a Telefónica de España/Komisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 53, ako aj citovanú judikatúru).

81 Preskúmanie zákonnosti je doplnené neobmedzenou súdnou právomocou, ktorá bola priznaná súdu Únie článkom 31 nariadenia č. 1/2003 v súlade s článkom 261 ZFEÚ. Táto právomoc oprávňuje súd, aby nad rámec jednoduchého preskúmania zákonnosti sankcie nahradil posúdenie Komisie svojím posúdením a v dôsledku toho zrušil, znížil alebo zvýšil uloženú pokutu alebo penále (pozri rozsudok z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 63 a citovanú judikatúru).

82 Na splnenie požiadaviek neobmedzenej právomoci pri preskúmaní v zmysle článku 47 Charty základných práv Európskej únie, pokiaľ ide o pokutu, je súd Únie povinný pri výkone právomocí stanovených v článkoch 261 a 263 ZFEÚ preskúmať každú výhradu právnej alebo skutkovej povahy, ktorá má preukázať, že výška pokuty nie je primeraná závažnosti a obdobiu trvania porušenia (pozri rozsudok z 18. decembra 2014, Komisia/Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, bod 75, ako aj citovanú judikatúru).

83 Výkon tejto neobmedzenej súdnej právomoci však neznamená preskúmanie *ex offo* a konanie je kontradiktórne. V zásade žalobcovi prináleží, aby uviedol žalobné dôvody proti napadnutému rozhodnutiu a predložil dôkazy na podporu týchto dôvodov (pozri rozsudok z 18. decembra 2014, Komisia/Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, bod 76, ako aj citovanú judikatúru).

84 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že absencia *ex offo* preskúmania celého napadnutého rozhodnutia neporušuje zásadu účinnej súdnej ochrany. Na účely rešpektovania tejto zásady nie je nevyhnutné, aby Všeobecný súd, ktorý je síce povinný odpovedať na predložené žalobné dôvody a vykonať právne aj vecné preskúmanie, bol tiež povinný *ex offo* opätovne prešetriť celý spis (pozri rozsudok z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 66).

85 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Všeobecný súd má ako jediný právomoc preskúmavať spôsob, akým Komisia posúdila v každom jednotlivom prípade závažnosť protiprávnych správaní. V rámci odvolania je predmetom preskúmania vykonávaného Súdnym dvorom na jednej strane preskúmanie toho, do akej miery Všeobecný súd z právneho hľadiska správne zohľadnil všetky faktory podstatné na posúdenie závažnosti správania preskúmavaného vo vzťahu k článkom 101 ZFEÚ

a k článku 23 nariadenia č. 1/2003, a na druhej strane overenie toho, či Všeobecný súd v právom požadovanom rozsahu odpovedal na všetky tvrdenia žalobcu smerujúce k zníženiu pokuty. Závažnosť porušenia v práve hospodárskej súťaže Únie sa musí stanoviť v závislosti od veľkého množstva faktorov, ako je najmä odradzujúci účinok pokút, osobitné okolnosti prípadu a jeho kontext, vrátane konania každého z podnikov, úloha, ktorú každý z nich hrá pri vytvorení kartelu, prospech, ktorý z toho podniky mohli získať, ich veľkosť a hodnota dotknutého tovaru, ako aj nebezpečenstvo, ktoré porušenia tohto typu predstavujú pre ciele Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia, C-444/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:464, body 95, 99 a 100).

86 Naopak Súdny dvor v prípade, že v rámci konania o odvolaní rozhoduje o právnych otázkach, nemôže z dôvodu spravodlivého zaobchádzania nahradiť svojím posúdením posúdenie Všeobecného súdu rozhodujúceho v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci o výške pokút uložených podnikom za porušenie práva Únie. Konštatovať, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia z dôvodu neprimeranej výšky pokuty, môže Súdny dvor len vtedy, ak dospeje k záveru, že výška sankcie je nielen neprimeraná, ale aj nadmerná, ba dokonca disproporčná (pozri najmä rozsudok z 30. mája 2013, Quinn Barlo a i./Komisia, C-70/12 P, neuverejnený, EU:C:2013:351, bod 57, ako aj citovanú judikatúru).

87 Tretí a štvrtý odvolací dôvod teda treba preskúmať vzhľadom na túto judikatúru.

88 Z uvedenej judikatúry jasne vyplýva, že po prvé preskúmanie neobmedzenej súdnej právomoci sa týka výlučne uloženej sankcie, a nie celého napadnutého rozhodnutia, a po druhé ani neobmedzená súdna právomoc, ani preskúmanie zákonnosti nezodpovedajú preskúmaniu *ex offo*, a preto si nevyžadujú, aby Všeobecný súd pristúpil z úradnej povinnosti k novému úplnému preskúmaniu spisu, nezávisle od výhrad formulovaných odvolateľkou.

89 V prejednávanej veci treba konštatovať, že Všeobecný súd od bodu 335 napadnutého rozsudku uplatnil účinné preskúmanie výšky pokuty, ktorou odpovedal na rôzne tvrdenia odvolateľky, a keď v bodoch 397 až 402 tohto rozsudku rozhodol o návrhoch smerujúcich k zníženiu výšky pokuty, čím sa teda neobmedzil na preskúmanie zákonnosti tejto sumy na rozdiel od toho, čo uvádza odvolateľka. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 384 uvedeného rozsudku konkrétne uviedol, že koeficient 15 % z dôvodu koeficientov „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ bolo minimum vzhľadom na mimoriadne závažnú povahu predmetného porušenia, a následne v bodoch 397 až 401 toho istého rozsudku rozhodol, že žiadny z dôkazov predložených žalobkyňami v prvostupňovom konaní neodôvodňuje zníženie výšky pokuty.

90 Pokiaľ ide konkrétnejšie o preskúmanie závažnosti vytýkaného porušenia, treba konštatovať, že Všeobecný súd v bode 381 napadnutého rozsudku pripomenul najmä bod 23 usmernení z roku 2006, ktorý stanovuje, že „medzi najzávažnejšie obmedzenia hospodárskej súťaže patria svojou povahou horizontálne dohody o stanovení cien, rozdelení trhu a obmedzení produkcie, ktoré sú zväčša tajné. Tieto by mali byť na základe politiky hospodárskej súťaže prísne sankcionované. Časť zohľadňovaných predajov [Zohľadňovaná časť predaja – *neoficiálny preklad*] u takýchto porušení sa teda obvykle bude nachádzať v hornej časti stupnice“. Všeobecný súd v bode 383 uvedeného rozsudku konštatoval, že odôvodnenie, ktoré Komisia uviedla v odôvodnení 1211 sporného rozhodnutia, podľa ktorého horizontálna koordinácia cien bola z dôvodu samotnej svojej povahy najškodlivejším obmedzením hospodárskej súťaže a že porušenie bolo jediným, pokračujúcim a komplexným porušením, ktoré sa týkalo šiestich členských štátov a zasahovalo tri podskupiny výrobkov, predtým, ako v bode 384 toho istého rozsudku vyslovil mimoriadne závažnú povahu predmetného porušenia, ktorá odôvodňovala uplatnenie koeficientu závažnosti vo výške 15 % a v bode 385 napadnutého rozsudku účasť odvolateľky „v hlavnej skupine podnikov“, ktoré zavádzali konštatované porušenie do praxe.

91 Prihliadajúc takto na všetky parametre relevantné pre posúdenie závažnosti vytýkaného porušenia, keďže horizontálna koordinácia cien a účasť odvolateľky na nej bola preukázaná, a odpovedajúc na tvrdenia odvolateľky v tomto bode, Všeobecný súd sa nedopustil žiadneho nesprávneho právneho posúdenia a splnil svoju povinnosť účinného súdneho preskúmania sporného rozhodnutia.

92 Pokiaľ ide o posúdenie neprimeranej dĺžky správneho konania, treba pripomenúť, že hoci porušenie zásady primeranej lehoty zo strany Komisie môže odôvodniť zrušenie rozhodnutia prijatého Komisiou v správnom konaní na základe článkov 101 a 102 ZFEÚ, pokiaľ zahŕňa aj porušenie práva dotknutého podniku na obhajobu, takéto porušenie zásady primeranej dĺžky, za predpokladu, že je preukázané, nemôže viesť k zníženiu uloženej pokuty (pozri najmä rozsudky z 9. júna 2016, CEPSA/Komisia, C-608/13 P, EU:C:2016:414, bod 61, a PROAS/Komisia, C-616/13 P, EU:C:2016:415, bod 74, ako aj citovanú judikatúru). V prejednávanej veci, ako to vyplýva z bodu 75 tohto rozsudku, je nesporné, že svojím tvrdením, týkajúcim sa nesprávneho posúdenia neprimeranej dĺžky správneho konania Všeobecným súdom sa odvolateľka usiluje len o dosiahnutie zníženia sumy pokuty, ktorá jej bola uložená.

93 Preto bez ohľadu na jeho dôvodnosť toto tvrdenie treba zamietnuť ako irelevantné.

94 Nakoniec pokiaľ ide o primeranosť uloženej pokuty ako takej, odvolateľka neuvádza žiadne tvrdenie, ktoré by mohlo preukazovať, že úroveň uloženej sankcie je neprimeraná alebo nadmerná. V tejto súvislosti sa tvrdenie, podľa ktorého výška pokuty 6,08 milióna eur je neprimeraná obratu, ktorého sa kartel týkal, v sume 3,88 miliónov eur, musí zamietnuť. V skutočnosti je nesporné, že v prejednávanej veci pokuta uložená spoločnosti Villeroy & Boch a jej dcérskym spoločnostiam bola znížená tak, aby nepresahovala 10 % ich celkového obratu dosiahnutého v predchádzajúcom obchodnom roku, v súlade s článkom 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003. Toto obmedzenie už samo osebe zaručuje, že úroveň tejto pokuty nebude neprimeraná vo vzťahu k veľkosti podniku, tak ako je určená jeho celkovým obratom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 280 až 282).

95 Tretí a štvrtý odvolací dôvod sa preto musia zamietnuť ako sčasti irelevantné a sčasti nedôvodné.

96 Keďže žiadnemu z odvolacích dôvodov, ktoré uviedla odvolateľka, sa nevyhovelo, odvolanie treba zamietnuť v celom jeho rozsahu.

O trovách

97 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne aj o trovách konania. Podľa článku 138 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku uplatniteľného na odvolacie konanie na základe článku 184 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku, každý účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla uložiť odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania a odvolateľka nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Odvolanie sa zamieta.**

2. **Villeroy & Boch Austria GmbH je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy